

राज्यात निसर्ग शिक्षण केंद्र /वनविज्ञान केंद्र निर्माण
करण्यास व सदर केंद्र निर्मिती योजना "मिवाडा"
अंतर्गत राबविण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :- एसएलएफ-२००८/प्र.क्र.१९/जल-१२
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक:- २७ मार्च, २००८

संदर्भ:- १) शासन निर्णय क्रमांक-एसएलएफ-२००७/प्र.क्र.४७/जल-१२, दिनांक- ८.५.२००७ व दि.२२.६.२००७
२) संचालक, सा.व.म.रा.पुणे. यांचे पत्र क्र. कक्ष-८/वविके/प्र.क्र.२१/३७३७/०७-०८, दि. १८.२.०८ चे पत्र.

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय वननिती, १९८८ च्या धोरणानुसार एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या ३३ टक्के क्षेत्र वनाच्छादनाखाली आणण्याचे उद्दिष्ट असून, हे उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी वनजमिनी बरोबरच वनेतर क्षेत्रावर देखील मोठ्याप्रमाणवर वृक्षलागवडीचे प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. वृक्ष लागवडीचे हे ध्येय पूर्ण करण्यासाठी व विकसित केलेल्या तंत्रज्ञानाचा विविध माध्यमाद्वारे जनसामान्यांपर्यंत प्रचार व प्रसार करण्यासाठी, निसर्ग शिक्षण केंद्र/वनविज्ञान केंद्र निर्माण करण्याची योजना सुरु करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :

वनेतर क्षेत्रावर सध्या लागवड करण्यात येत असलेल्या विविध प्रजातीची प्रात्यक्षिके, वानिकांचे विकसित तंत्रज्ञान हस्तांतरण करणे तसेच स्मृतीवने, नक्षत्रवने, निसर्ग निर्वाचन केंद्र इत्यादी बाबींचा समावेश असलेली निसर्ग शिक्षण केंद्र / वन विज्ञान केंद्र स्थापन करण्याची योजना सन २००७-२००८ मध्ये राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. ही निसर्ग शिक्षण केंद्र / वन विज्ञान केंद्र पुणे, अमरावती, औरंगाबाद येथे टप्प्याटप्प्याने स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. निसर्ग शिक्षण केंद्र / वन विज्ञान केंद्राची उद्दिष्टे प्रामुख्याने ICFRE, डेहरादून व वन विभागाच्या सहकार्याने पडीक जमिन विकसीत करण्याकरीता, वनस्पती उद्यान, उच्च तंत्रज्ञान रोपवाटीका, विविध रोपवन नमून्यांची प्रात्यक्षिके इत्यादी करीता अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा प्रसार व प्रचार विविध माध्यमाद्वारे करणे, त्याकरीता आवश्यक संशोधन करणे, सामाजिक वनीकरण व वन विभागातील कर्मचारी / अधिकारी तसेच शेतकरी व लाभार्थ्यांची क्षमता व कौशल्यवृद्धीसाठी प्रशिक्षण व विस्तार कार्यक्रम राबविणे (I E C) ही आहेत.

३. वरील परिच्छेदातील उद्दिष्टे लक्षात घेऊन राज्यात निसर्ग शिक्षण केंद्रे / वन विज्ञान केंद्रे स्थापन करण्याकरीता आवश्यक कार्यवाही संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी करावी. तसेच सदर केंद्रे पडीक जमिन विकासासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या "महाराष्ट्र एकात्मिक पडीक जमिन विकास यंत्रणा" (मिवाडा) या संस्थेमार्फत निर्माण करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. यासाठी संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मिवाडा यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४. संचालक, सामाजिक वनीकरण यांच्या दिनांक १८ फेब्रुवारी, २००८ च्या पत्रात नमूद केल्याप्रमाणे पुणे मौ.हडपसर सर्वे नं. ६८ मधील वन विभागाची जमिन निसर्ग शिक्षण केंद्र/ वन विज्ञान केंद्र स्थापन करण्यास उपलब्ध झाली असून या ठिकाणी केंद्र स्थापन करण्यास देखील मान्यता देण्यात येत आहे.

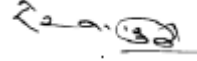
५. वरील केंद्र स्थापन करण्यास आवश्यक सर्व सोई सुविधा, बांधकामे, विद्युत पुरवठा, रस्ते व इतर सर्व अनुषंगीक सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी विहित व प्रचलित नियमानुसार कार्यवाही करण्यास संचालक, सामाजिक वनीकरण यांना मान्यता देण्यात येत आहे. हा खर्च सन २००७-२००८ साठी मंजूर केलेल्या निधीतून खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. सदर योजनेअंतर्गत होणारा खर्च खाली नमुद केलेल्या लेखाशिर्षा खालील मंजूर निधीतून करण्यात यावा.
मागणी क्र.एल-३, २४०६ वनीकरण व वन्यजीवन ००१-संचालन व प्रशासन-पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना-००१ (०२) (०१) संचालक, सामाजिक वनीकरण व वनसंरक्षक (पुणे) (२४०६ १६४६), २६- जाहिरात व प्रसिध्दी, ५०-इतर खर्च (प्रशिक्षण) योजनांतर्गत दत्तमत.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या क्र. परिपत्रक क्र.खर्चनि-१००७/प्र.क्र.१४/अर्थोपाय, दि. ३ जून, २००७ अन्वये प्रशासकीय विभागाना प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार सचिव (जलसंधारण) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०३२७१९२६४३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव,

मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,

मा. मंत्री, (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,

मा. राज्यमंत्री, (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,

मा. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव

अप्पर मुख्य सचिव (वने),

अप्पर मुख्य सचिव (महसूल)

सचिव, (ग्राम विकास)

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,

विभागीय आयुक्त, सर्व

जिल्हाधिकारी, सर्व.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.

संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, सर्व.

उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण, सर्व

मुख्य वनसंरक्षक तथा वनसंवर्धन तज्ञ महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), पुणे.

महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २ मुंबई / नागपूर

महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १ व २ मुंबई / नागपूर.

जिल्हा कोषागार अधिकारी, सर्व.

सर्व उपसचिव/अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवड नस्ती - जल-१२